

بررسی رابطه تربیت دینی با سند تحول بنیادین

سیما قنبری

کارشناسی ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش دانشگاه پیام نور

چکیده

تحقیق حاضر به بررسی رابطه تربیت دینی با سند تحول بنیادین می پردازد، جامعه آماری این تحقیق کلیه ی مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران می باشد که با استفاده از روش تصادفی ۸۰ نفر به عنوان حجم نمونه آماری انتخاب شد. روش گردآوری اطلاعات در این تحقیق از دو روش کتابخانه ای با استفاده از اسناد و مدارک و کتاب ها و روش میدانی با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته است. در این پژوهش برای بررسی روایی پرسشنامه از روش روایی محتوا استفاده شده که کمیت و کیفیت سوالات توسط اساتید مورد تایید قرار گرفته است و پایایی سوالات با اجرای آزمایشی پرسشنامه در نمونه ای با حجم ۳۰ نفر از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸ برآورد و مورد تایید واقع شد. در این تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی، جدول توزیع فراوانی و نمودار خطی میانگین ها استفاده شد و همچنین برای آمار استنباطی از آزمون ضریب الفای کرونباخ و آزمون نرمال بودن توزیع داده ها با استفاده از روش کولموگروف اسمیرنوف استفاده شد. همچنین از نرم افزار spss به منظور آمار توصیفی و تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شد. به نوعی کلیه ی متغیرها و شاخص های آن ها مورد بررسی قرار گرفته؛ ماحصل تحقیق حکایت از این دارد که همبستگی مثبت و موازی بین متغیرهای مورد نظر وجود دارد.

واژه های کلیدی: تربیت دینی، سند تحول بنیادین، مدیران، معاونین پرورشی

مقدمه

در طول تاریخ و برای همه ملل موضوع تعلیم و تربیت مهمترین موضوع بوده است، نگاه ها به تعلیم و تربیت گوناگون است، حتی کسانی که به دنبال فتح و سیطره بر دنیا و گستردن بساط استکبار و چپاول ملتها و انسانها هستند، برای آنها نیز تعلیم و تربیت و آموزش و پرورش مسئله محوری و کلیدی است، چه برسد برای ملت هایی که دارای آرمانهای بزرگ، مکاتب رهایی بخش و انسان ساز هستند. جایگاه رفیع تربیت در اعتلای انسان ها و نجات از گمراهی و ضلالت و خروج از نار و سیر به سوی نور در فرهنگ غنی اسلام از منزلت ویژه ای برخوردار است و اگر این تقدم رتبی بر امور دیگر اصالت نمی داشت، برترین فضیلت آدمی در عالم کائنات مورد سؤال و تردید واقع می شد، آنجاکه خداوند خطاب به پیامبرش و در ستایش او در سوره قلم آیه ۴ می فرماید: «انک لعلی خلق عظیم». (حاجی بابائیان امیری، ۱۳۹۳، ۱)

منشا این جایگاه رفیع که تاکید بر تربیت دینی می باشد، مبعوث شدن پیامبران و امامان در کنار انسانها برای تربیت و هدایت آنهاست، امام باقر (ع) فرموده اند: «لو ان الامام رفع من الارض ساعه لما جت باهلها كما یموج البحر باهلها؛ اگر برای لحظه ای وجود امام از زمین برداشته شود، زمین ساکنان خود را چنان درهم و پریشان می کند که دریا ساکنانش را» (کلینی، ج ۱، ص ۱۹۸، ح ۳)

در قرآن کریم سوره آل عمران آیه ۱۶۴ نیز آمده است که: «لقد من الله علی المؤمنین اذ بعث فیهم رسولا من انفسهم یتلوا علیهم آیاته و یرکبهم و یرسولهم الکتاب و الحکمه و ان کانوا من قبل لفی ضلال مبین» «خداوند بر مؤمنان منت نهاد که رسولی از خود آنها به سویشان فرستاد تا آیات الهی را برایشان تلاوت کند و نفس آنها را تزکیه نماید و به آنان کتاب و حکمت بیاموزد، هم آنهايي که پیش از این در گمراهی آشکار بودند» نکته ای که در این آیه مشهور است اینکه خداوند در قبال نعماتی که به بندگان خود عطا کرده در هیچ مورد منت نگذاشته است و منت گذاشتن در امر ارسال رسل به واسطه امر مهم تربیت و سازندگی بیانگر ممتاز بودن این موضوع است. (حاجی بابائیان امیری، ۱۳۹۳، ۵)

نظر به اینکه انسان موجودی است تربیت پذیر و بر اساس آموزش و عاداتی که در زندگی با آن مواجه می شود، شخصیت او شکل می گیرد و جهت می یابد و همچنین چون خداوند متعال هر موجودی را با هدف خاصی آفریده و در نظام تکوین غایت هستی انسان را قرب الی الله و مقام خلیفه الهی مقدر داشته است، لازمه رسیدن به چنین مرتبه ای ایجاد بستر، زمینه و روبه مناسب در وجود انسان است و ان هنگامی فراهم می آید که آدمی تحت تربیت قرار گیرد و سجایای اخلاقی وجود او به فعلیت در آید که این امر خود مستلزم به کارگیری روش ها و تدابیری مناسب است (همان، ص ۶)

تعلیم و تربیت مهم است، چونکه موضوع ان انسان است که مهمترین موضوع عالم هستی است، یعنی مهمترین موضوعی که خداوند خلق کرده انسان است و هر اتفاقی بخواهد در عالم هستی بیفتد نتیجه اتفاقاتی است که برای انسان و در درون انسان رخ می دهد. (عیسی پور، ۱۳۹۳، ۴۳۳)

خداوند در قرآن سوره رعد آیه ۱۱ می فرماید: «ان الله لا یرفر ما به قوم حتی یرفر ما به انفسهم» در این آیه هر اتفاق بیرونی نتیجه تغییر و به نتیجه رسیدن انسان بیان شده است. تغییر انسان باعث تغییر جهان می شود. موضوع اصلی در این آیه انسان است.

تربیت دینی به معنای تربیت گرفته شده از منابع دینی و آموزه های مربوط به دین است. تربیت دینی انسان به معنای تربیت بعد دینی است همانطور که بعد جسمانی، عقلانی، اجتماعی و حتی جنسی انسان قابل تربیت است، تربیت بعد دینی انسان نیز قابل بررسی و مطالعه علمی است. (همان، ۴۳۳)

تربیت و مخصوصاً تربیت دینی یکی از ضروریات عصر حاضر است که با رویکردی نوین تلاش جدی می‌طلبد، امروزه شیوه‌های آموزش و تربیت دینی از شکل سنتی و ابتدایی متحول گردیده به طوری که خانواده از یکسو و به شکل غیر رسمی به تربیت و آموزش دینی فرزندان می‌پردازد و از سوی دیگر دستگاهها و نهادهای مختلف تعلیم و تربیت همچون آموزش و پرورش، عهده دار آموزش و تربیت دینی در جامعه هستند.

امروزه مساله دین و تربیت دینی از اهمیت خاصی برخوردار است و لزوم پرداختن جدی به آن بیش از پیش احساس می‌شود. فلسفه خلقت بشر را در این نکته می‌توان یافت که خداوند انسان را برای آن آفرید که به وسیله تربیت صحیح کمال یابد و به سر منزل مقصود برسد، گواه این کلام حضور صدو بیست و چهار هزار پیامبر و ایین و مکتب‌های فراوان آنها در طول تاریخ می‌باشد، با علم به این هدف غایی، تربیت دینی اهمیت و جایگاه خاصی پیدا می‌کند.

«تعلیم و تربیت بزرگترین و دشوارترین مساله‌ای است که آدمی با آن درگیر است» و «بشر با تعلیم و تربیت آدم تواند شد آدمی چیزی جز آنچه تعلیم و تربیت از او می‌سازد نیست» (کانت، ترجمه شکوهی به نقل از ترنیک، ۱۳۷۲)

تربیت و مخصوصاً تربیت دینی یکی از ضروریات عصر حاضر است. امروزه علاوه بر خانواده‌های اجتماعی دیگری هم خواسته یا ناخواسته در این امر دخیل هستند از جمله نهاد آموزش و پرورش که با این امر ارتباط بسیار نزدیک و بلافصلی دارد و باید برای انجام این مأموریت از نظرات کارشناسان ارشد تربیت و تربیت دینی با توجه به تغییر شرایط زمانی و مکانی استفاده کند. زیرا طبق فرمایش مولای متقیان امیر مومنان علی (ع): «لا تقسروا اولادکم علی آدابکم فانهم مخلوقون لزمان غیر زمانکم، فرزندانان را به انجام آداب خودتان و اندازید، زیرا آنان برای زمانی غیر از زمان شما آفریده شده‌اند.» (ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ۲۶۷)

انسان همواره نیازمند دستیابی به تکیه‌گاه و کانونی است که ضمن پاسخگویی به نیازهای درونی، به او آرامش بخشد، دین و باور به خدا، یک نیاز متافیزیکی و درون‌شناختی است که قدرت عظیم و بی‌پایانی به انسان می‌بخشد و در بحران فکری و تنش‌ها و فرازها و نشیب‌های حیات، یاری‌گر وی بوده، قادر است او را به ساحل نجات رهنمون گردد. لذا تربیت دینی از ضروریات جامعه انسانی بوده و هست. تربیت دینی، تربیتی بر اساس معیارها و مفاهیم دینی است. هرگاه این مفاهیم در مواجهه با مسایل نوظهور عصر و دوران کنونی به صورت نابه‌جا مورد استفاده قرار گیرد، آسیب‌هایی در تربیت دینی آشکار خواهد شد. (رهنما، به نقل از ترنیک، ۱۳۸۰)

آموزش و پرورش یکی از مهمترین نهادهای اجتماعی است که در مقایسه با دیگر نهادها از اولویت خاصی برخوردار است. امروزه اندیشمندان و جامعه‌شناسان به اهمیت بیشتر پرورش نسبت به آموزش معترف بوده و عقیده دارند که آموزش بدون پرورش نه تنها سازنده نیست، بلکه می‌تواند مخرب نیز باشد. در این رابطه باید گفت که آموزش و پرورش به صورت بالقوه هم استعداد سازندگی و نو سازی تمام سطوح را دارد و هم استعداد ویرانگری و تخریب را، لذا عدم برنامه‌ریزی صحیح در آموزش و پرورش می‌تواند نیرو و استعداد نسل آینده را در معرض تهدید و نابودی قرار دهد. (علاقه بند، ۱۳۸۴)

اهداف پژوهشی هر نظام آموزشی، نشان‌دهنده فلسفه و اصول آموزش و پرورش آن نظام می‌باشد. چنانچه اگر فلسفه آموزش و پرورش در یک کشور، پرورش انسان‌هایی کارآمد باشد، مسلماً اصول آموزش و پرورش و اهداف آن نیز جلوه‌گر فلسفه کارآمدی خواهد بود، در نظام آموزشی ما بر اساس اعتقادات اسلامی ملت و قوانین و لوایح موجود (مصوب شورای عالی آموزش و پرورش)، اولویت و جهت‌گیری کلی تمام برنامه‌ها و فعالیت‌ها، تقویت ارزش‌های الهی و معنوی در دانش‌آموزان می‌باشد. مثلاً در اصل چهارم از اصول حاکم بر نظام آموزش و پرورش آمده است: «در آموزش و پرورش نه تنها تعلیمات دینی

خاص، بلکه همه برنامه ها و آموزش ها باید به عنوان اجزای یک مجموعه هماهنگ اسلامی، برحسب اقتضاء و گنجایش جنبه و جهت دینی داشته باشد. برنامه ریزان و معلمان باید در همه برنامه ها و فعالیت ها، بنابر مقتضیات خاص هر موضوع، به جنبه های الهی و تقویت بینش دانش آموزان توجه کنند.» (عیسی پور، ۱۳۹۳، ۴۳۱)

هرچند در دهه های گذشته تلاش های وافری به منظور اصلاح نظام تربیتی رخ نمود که آثار مفیدی هم بر جای گذاشت اما هنوز آموزش و پرورش با چالش های جدی روبه رو است. از این رو تدوین الگوی اسلامی-ایرانی به منظور پرهیز از الگوهای بیگانه در سر لوحه ی کار قرار گرفت و به پیدایش سند تحول ملی آموزش و پرورش انجامید. تحول بنیادین در نهاد تحول آفرین و انسان ساز آموزش و پرورش امری فرایندی است که از سویی عزم ملی و مساعدت مسیولان نهادهای فرادستی و مراجع سیاست گذار را می طلبد و از سوی دیگر عزم درون سازمانی به ویژه معاونت پرورشی و فرهنگی را بیشتر از دیگر بخش ها ایجاب می کند. (بحری زاده، ۱۳۹۲، ۱۰)

در نظام آموزشی ما بر اساس اعتقادات اسلامی ملت و قوانین و لوایح مصوب شورای عالی آموزش و پرورش، اولویت و جهت گیری تمامی برنامه و فعالیت ها، تقویت ارزش های دینی و معنوی در دانش آموزان است. یکی از این اسناد که در سالهای اخیر به تصویب شورای عالی آموزش عالی رسیده است سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است و یکی از متولیان و جریان تربیت در جامعه ما آموزش و پرورش است و در بین کارکنان این وزارتخانه علاوه بر معلمین عزیز متولیان دیگری که با امر تربیت دانش آموزان به طور مستقیم سر و کار دارند و به آن می پردازند مدیران و معاونین و مربیان پرورشی هستند. محقق در این پژوهش در پی آن است که رابطه تربیت دینی و سند تحول بنیادین را مورد بررسی قرار دهد.

البته باید توجه داشت که با توجه به نگرش اسلام نسبت به انسان، در تعیین اهداف نظام آموزشی ایران، به پرورش تمامی ابعاد وجودی انسان، توجه شده است. چنانچه هدف کلی، تربیت انسان معتقد و مسلمانی است که بتواند در ابعاد اجتماعی، سیاسی، زیستی، فرهنگی، هنری و علمی رشد یابد، این ابعاد در کنار بعد دینی وجوه مختلف اهداف نظام آموزشی را تشکیل می دهد. در پی تشکیل دبیر خانه سند ملی آموزش و پرورش و با توجه به رهنمودهای مربوط به فرایند تدوین آن و با نظر به اهمیت خاص تربیت دینی مسئولان سند را بر آن داشت تا ساحت تربیت دینی را به عنوان یک بخش واحد در نظر بگیرند. از این رو برآن شدیم که به بررسی رابطه بین تربیت دینی و سند تحول بنیادین بپردازیم.

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، به نوعی به عنوان قانون اساسی نظام تعلیم و تربیت ایران است. در مقدمه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش آمده است: تحقق ارزش ها و آرمان های متعالی انقلاب اسلامی مستلزم تلاش همه جانبه در تمام ابعاد فرهنگی، علمی، اجتماعی و اقتصادی است. احراز عرصه تعلیم و تربیت از مهمترین زیر ساخت های تعالی پیشرفت هم جانبه کشور و ابزار جدی برای ارتقاء سرمایه انسانی شایسته کشور در عرصه های مختلف است. به این ترتیب تحقق آرمان های متعالی انقلاب اسلامی ایران مانند احیای تمدن عظیم اسلامی، حضور سازنده، فعال و پیشرو در میان ملت ها و کسب آمادگی برای برقراری عدالت و عنویت در جهان در گرو تربیت انسان های عالم متقی و آزاده و اخلاقی است. تعلیم و تربیتی که تحقق بخش حیات طیبه، جامعه عدل جهانی و تمدن اسلامی ایرانی باشد در پرتو چنین سرمایه انسانی متعالی است که جامعه بشری آماده تحقق حکومت جهانی انسان کامل را یافته و در سایه چنین حکومتی ظرفیت و استعداد های بشر به شکوفایی و کمال خواهد رسید. (سند تحول راهبردی، ۱۳۹۰، ۳۳)

تحقق این هدف نیازمند ترسیم نقشه راهی است که در آن نحوه طی مسیر، منابع و امکانات لازم، تقسیم کار در سطح ملی و الزامات در این مسیر به صورت شفاف و دقیق مشخص شده باشد. در تهیه سند ملی تحول بنیادین آموزش و پرورش کوشش

شده است تا با الهام گیری از اسناد بالا دستی و بهره گیری از ارزش های بنیادین آنها و توجه به اهداف راهبردی نظام جمهوری اسلامی ایران، چشم انداز و اهداف تعلیم و تربیت در افق های آینده تبیین شود.

روش پژوهش

تحقیق مورد نظر توصیفی از نوع پیمایشی و جزو تحقیقات کاربردی می باشد؛ جامعه آماری در این پژوهش شامل کلیه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی منطقه ۱۷ شهر تهران در مقطع ابتدایی می باشد. که با استفاده از روش تصادفی ۸۰ نفر به عنوان حجم نمونه آماری انتخاب شد، ابزار اندازه گیری در این تحقیق پرسشنامه محقق ساخته می باشد که روایی آن مورد تایید اساتید متخصص و پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۰ برآورد و مورد تایید قرار گرفت.

یافته های تحقیق

نتایج توصیفی پژوهش

در این قسمت توضیحاتی در مورد مشخصات عمومی پاسخگویان ارائه شده است و در ادامه نیز به نتایج مربوط به نگرش و وضعیت پاسخگویان در ارتباط با هریک از مفاهیم و گویه های تحقیق پرداخته خواهد شد.

- متغیر جنسیت:

جدول (۱) توزیع فراوانی جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد
زن	۴۳	۵۳/۷۵
مرد	۳۷	۴۶/۲۵
مجموع	۸۰	۱۰۰

بر اساس جدول (۱)، حدود ۵۳ درصد از نمونه تحقیق را زنان و حدود ۴۶ درصد هم مردان تشکیل می دهند.

- متغیر سن

جدول زیر براساس توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سن تنظیم گردیده است، همانطور که مشخص می باشد بیشترین فراوانی مربوط به مقطع سنی ۵۰-۴۱ سال با ۵۵ درصد می باشد و سایر سنین به ترتیب از بیشتر به کمتر شامل ۳۰ تا ۴۰ سال با ۳۸/۷۵ درصد، و سن ۵۰ سال به بالا ۶/۲۵ درصد می باشد

جدول (۲): سن آزمودنی ها

سن	فراوانی	درصد
۳۰-۴۰ سال	۳۱	۳۸/۷۵

۵۵	۴۴	۴۱-۵۰ سال
۶/۲۵	۵	۵۰ سال به بالا
۱۰۰٪	۸۰	جمع

- تحصیلات

جدول زیر براساس توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب تحصیلات تنظیم گردیده است، همانطور که مشخص می باشد بیشترین فراوانی مربوط به مدرک کارشناسی با ۶۱/۲۵ درصد است و سایر مقاطع به ترتیب شامل کارشناسی ارشد با ۲۶/۲۵ درصد، کاردانی با ۱۰ درصد و دکتری یا تحصیلات حوزوی با ۲/۵ درصد می باشد.

جدول (۳): تحصیلات آزمودنی ها

درصد	فراوانی	سن
۱۰٪	۸	کاردانی
۶۱/۲۵	۴۹	کارشناسی
۲۶/۲۵	۲۱	کارشناسی ارشد
۲/۵	۲	دکتری/حوزوی
۱۰۰٪	۸۰	جمع

- سنوات خدمت:

همانطور که در جدول ذیل ملاحظه می شود؛ سابقه کاری ۳/۷۵ درصد (۳ نفر) از پاسخگویان کمتر از ۵ سال، ۶/۲۵ درصد (۵ نفر) ۵-۱۰ سال، ۱/۲۵ درصد (۱ نفر) ۱۱-۱۵ سال، ۱۲/۵ درصد (۱۰ نفر) ۱۶-۲۰ سال، ۵۱/۲۵ درصد (۴۱ نفر) ۲۱-۲۵ سال و ۲۵ درصد (۲۰ نفر) بیش از ۲۵ سال می باشد.

جدول (۴): سنوات آزمودنی ها

درصد	فراوانی	سنوات
۳/۷۵	۳	کمتر از ۵ سال
۶/۲۵	۵	۵-۱۰ سال
۱/۲۵	۱	۱۱-۱۵ سال
۱۲/۵	۱۰	۱۶-۲۰ سال
۵۱/۲۵	۴۱	۲۱-۲۵ سال
۲۵	۲۰	بیش از ۲۵ سال
۱۰۰٪	۸۰	جمع

- نوع استخدامی آزمودنی‌ها:

با توجه به جدول ذیل وضعیت استخدامی جامعه آماری تحقیق مورد نظر به سه دسته ی قراردادی، پیمانی و رسمی تقسیم شده است که ۸٪ از کل حجم نمونه آماری وضعیت استخدامی قراردادی، ۳۰٪ آنان پیمانی و ۶۰٪ آن ها رسمی می باشند.

جدول (۵): نوع استخدامی آزمودنی‌ها

سنوات	فراوانی	درصد
قراردادی	۲	۲٪/۵
پیمانی	۴	۵٪
رسمی	۷۵	۹۲٪/۵
جمع	۸۰	۱۰۰٪

آزمون نرمال بودن متغیرها

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها و انتخاب نوع آزمون مربوطه، ابتدا باید به بررسی وضعیت نرمال بودن داده‌ها بپردازیم. چراکه اگر متغیرها نرمال باشد مجاز خواهیم بود هم از آزمون پارامتریک و هم از آزمون نا پارامتریک استفاده کنیم. آزمونی که جهت بررسی نرمال بودن متغیرها مورد استفاده قرار می‌گیرد، آزمون کلموگروف - اسمیرنوف (KS) است. از این آزمون زمانی استفاده می‌شود که بخواهیم ببینیم داده‌های متغیر مورد نظر نرمال هستند یا خیر. اگر سطح معناداری متغیرها بیشتر از ۰/۰۵ باشد متغیرهای تحقیق دارای توزیع نرمال هستند. لذا متغیرهای تحقیق را از نظر نرمال بودن با کمک آزمون کلموگروف - اسمیرنوف بررسی کردیم؛ نتایج در جدول ۶ آمده است.

جدول ۶ نتایج بررسی نرمال بودن متغیرها (آزمون KS)

متغیرها	کولموگروف اسمیرنوف	Sig	وضعیت
انگیزه دینی	۰/۰۸۹	۰/۱۷۷	نرمال
معرفت و دانایی	۰/۱۰۳	۰/۱۳۶	نرمال
احساس دینی	۰/۰۹۷	۰/۰۶۲	نرمال
توانایی دینی	۰/۰۶۶	۰/۲۱۱	نرمال
گرایش های فطری	۰/۰۷۸	۰/۰۵۸	نرمال
اراده و اختیار	۰/۰۸۷	۰/۰۳۳	نرمال
ادراک مدیران	۰/۰۷۴	۰/۰۴۴	نرمال
انتظار مدیران	۰/۰۹۸۵	۰/۰۱۱	نرمال

آمار استنباطی

تکنیک های آماری که در هر تحقیق مورد استفاده قرار می گیرد بنا بر ضرورت تحقیق و در جهت اثبات یا رد فرضیات تحقیق می باشد. در تحلیل های آمار استنباطی همواره نظر بر این است که نتایج حاصل از مطالعه گروه کوچکی به نام نمونه چگونه به گروه بزرگتری به نام جامعه تعمیم داده می شود. در این تحقیق از آزمون های همبستگی- رگرسیون استفاده شده است که در ادامه بررسی می شود (مومنی، ۱۳۸۶).

در این بخش به کمک تحلیل همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون ساده به بررسی سوال های تحقیق (بررسی رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته) می پردازیم و در انتها با استفاده از آزمون فریدمن ابعاد اثرگذار را اولویت بندی می کنیم. در تحلیل همبستگی اگر $\text{sig} > 0.01$ باشد رابطه بین دو متغیر مستقل و وابسته معنی دار باشد و در تحلیل رگرسیون مقدار ضریب تعیین نشان دهنده ای این است که چند درصد از تغییرات متغیر وابسته، تحت تاثیر متغیر مستقل می باشد. در قسمت ANOVA، اگر $\text{sig} > 0.05$ شد، معادله رگرسیون خطی می باشد و اگر $\text{sig} < 0.05$ باشد، معادله رگرسیون خطی نمی باشد و به کمک B نیز می توان معادله خط رگرسیون را نوشت.

فرضیه ی اصلی: بین تربیت دینی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد.

جهت بررسی فرضیه ی فوق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ۷ و ۸ آورده شده است.

جدول ۷: نتایج آزمون همبستگی بین تربیت دینی با سند تحول بنیادین

sig	ضریب همبستگی	متغیرها	
		مستقل	وابسته
۰/۰۰	۰/۶۱۴	سند تحول بنیادین	وابسته
		تربیت دینی	مستقل

جدول ۸: نتایج آزمون رگرسیون رابطه ی بین تربیت دینی با سند تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ANOVA	B ثابت رگرسیون	B سند تحول بنیادین
سند تحول بنیادین	تربیت دینی	۰/۳۷۶	۰/۰۰	۰/۴۴۴	۰/۸۶۹

نتایج جدول ۷ نشان می دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۶۱ است و چون $\text{sig} < 0.001$ می باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می یابد.

از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در جدول ۷، ۰/۶۱ درصد از تغییرات متغیر تربیت دینی به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد. بنابراین معادله خط رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$۰/۸۶۹ (تربیت دینی) = ۰/۴۴۴ + \text{سند تحول بنیادین}$$

فرضیه ی اول: بین انگیزه دینی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد.
جهت بررسی سوال فوق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ذیل آورده شده است.

جدول ۹: نتایج آزمون همبستگی رابطه ی بین انگیزه دینی با سند تحول بنیادین

sig	ضریب همبستگی	متغیرها	
		مستقل	سند تحول بنیادین
۰/۰۰	۰/۵۱۴	وابسته	انگیزه دینی

جدول ۱۰: نتایج آزمون رگرسیون رابطه ی بین انگیزه دینی با سند تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ANOVA	B ثابت رگرسیون	B سند تحول بنیادین
سند تحول بنیادین	انگیزه دینی	۰/۳۱۶	۰/۰۰	۰/۳۳۲	۰/۶۴۱

نتایج جدول ۹ نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۵۱ است و چون sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد.

از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در جدول ۹، ۰/۵۱ درصد از تغییرات متغیر انگیزه دینی به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد. بنابراین معادله خط رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$(انگیزه دینی) = ۰/۳۳۲ + ۰/۶۴۱ \times \text{سند تحول بنیادین}$$

فرضیه ی دوم: بین معرفت و دانایی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد.

جهت بررسی فرضیه ی فوق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ذیل آورده شده است.

جدول ۱۱: نتایج آزمون همبستگی رابطه ی بین معرفت و دانایی با سند تحول بنیادین

sig	ضریب همبستگی	متغیرها	
		مستقل	سند تحول بنیادین
۰/۰۰	۰/۵۴۷	وابسته	معرفت و دانایی

جدول ۱۲: نتایج آزمون رگرسیون رابطه ی بین معرفت و دانایی با سند تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ANOVA	B ثابت رگرسیون	B سند تحول بنیادین
سند تحول بنیادین	معرفت و دانایی	۰/۳۴۴	۰/۰۰	۰/۴۱۸	۰/۷۲۱

نتایج جدول ۱۱ نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۵۴۷ است و چون sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد.

از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در جدول ۱۱، ۵۴ درصد از تغییرات متغیر معرفت و دانایی به وسیله وجود سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد. بنابراین معادله خط رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$۰/۴۱۸ \text{ (معرفت و دانایی)} + ۰/۷۲۱ = \text{سند تحول بنیادین}$$

فرضیه ی سوم: بین احساس دینی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد.

جهت بررسی فرضیه ی فوق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ۱۳ و ۱۴ آورده شده است.

جدول ۱۳: نتایج آزمون همبستگی رابطه ی بین احساس دینی با سند تحول بنیادین

sig	ضریب همبستگی	متغیرها	
		مستقل	سند تحول بنیادین
۰/۰۰	۰/۴۵۵	وابسته	سند تحول بنیادین

وابسته	احساس دینی
--------	------------

جدول ۱۴: نتایج آزمون رگرسیون رابطه ی بین احساس دینی با سند تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ANOVA	B ثابت رگرسیون	B سند تحول بنیادین
سند تحول بنیادین	احساس دینی	۰/۳۱۱	۰/۰۰	۰/۳۹۷	۰/۸۱۹

نتایج جدول ۱۳ نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۴۵ است و چون sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۰/۹۹ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد.

از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در جدول ۱۳، ۰/۴۵ درصد از تغییرات متغیر احساس دینی به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد. بنابراین معادله خط رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$۰/۳۱۹ (\text{احساس دینی}) + ۰/۸۱۹ = \text{سند تحول بنیادین}$$

فرضیه ی چهارم: بین توانایی دینی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد.

جهت بررسی فرضیه ی فوق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ۱۵ و ۱۶ آورده شده است.

جدول ۱۵: نتایج آزمون همبستگی رابطه ی بین توانایی دینی با سند تحول بنیادین

sig	ضریب همبستگی	متغیرها	
		مستقل	وابسته
۰/۰۰	۰/۴۹۷	سند تحول بنیادین	توانایی دینی
		توانایی دینی	سند تحول بنیادین

جدول ۱۶: نتایج آزمون رگرسیون رابطه ی بین توانایی دینی با سند تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ANOVA	B ثابت رگرسیون	B سند تحول بنیادین
سند تحول بنیادین	توانایی دینی	۰/۳۲۹	۰/۰۰	۰/۳۲۵	۰/۷۸۹

نتایج جدول ۱۵ نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۴۹ است و چون sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۰/۹۹

اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد.

از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در جدول ۱۵، ۰/۴۹ درصد از تغییرات متغیر توانایی دینی به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد. بنابراین معادله خط رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$۰/۳۲۵ (توانایی دینی + ۰/۷۸۹ = \text{سند تحول بنیادین})$$

فرضیه ۵ پنجم: بین گرایشهای فطری با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد.

جهت بررسی سوال فوق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ۱۷ و ۱۸ آورده شده است.

جدول ۱۷: نتایج آزمون همبستگی رابطه ی بین گرایشهای فطری با سند تحول بنیادین

sig	ضریب همبستگی	متغیرها	
		مستقل	وابسته
۰/۰۰	۰/۴۲۰	گرایش های فطری	وابسته
		سند تحول بنیادین	مستقل

جدول ۱۸: نتایج آزمون رگرسیون رابطه ی بین گرایشهای فطری با سند تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ANOVA	B ثابت رگرسیون	B سند تحول بنیادین
سند تحول بنیادین	گرایش های فطری	۰/۳۲۹	۰/۰۰	۰/۳۷۷	۰/۸۱۱

نتایج جدول ۱۷ نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۴۲ است و چون Sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد.

از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در جدول ۱۷، ۰/۴۲ درصد از تغییرات متغیر گرایشهای فطری به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد. بنابراین معادله خط رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$۰/۳۷۷ (گرایش های فطری + ۰/۸۱۱ = \text{سند تحول بنیادین})$$

فرضیه ی ششم: بین اراده و اختیار با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد.

جهت بررسی فرضیه ی فوق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ۱۹ و ۲۰ آورده شده است.

جدول ۱۹: نتایج آزمون همبستگی رابطه ی بین اراده و اختیار با سند تحول بنیادین

sig	ضریب همبستگی	متغیرها	
		مستقل	سند تحول بنیادین
۰/۰۰	۰/۴۰۷	وابسته	اراده و اختیار

جدول ۲۰: نتایج آزمون رگرسیون رابطه ی بین اراده و اختیار با سند تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ANOVA	B ثابت رگرسیون	B سند تحول بنیادین
سند و تحول بنیادین	اراده و اختیار	۰/۴۱۴	۰/۰۰	۰/۴۱۵	۰/۷۵۱

نتایج جدول ۱۹ نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۴۰ است و چون sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد.

از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در جدول ۱۹، ۴۰ درصد از تغییرات متغیر اراده و اختیار به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد. بنابراین معادله خط رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$۰/۴۱۵ ((اراده و اختیار + ۰/۷۵۱ = سند تحول بنیادین$$

فرضیه ی هفتم: بین ادراک مدیران از تربیت دینی و سند تحول بنیادین رابطه وجود دارد.

جهت بررسی فرضیه ی فوق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ۱۹ و ۲۰ آورده شده است.

جدول ۱۹: نتایج آزمون همبستگی رابطه ی بین ادراک مدیران از تربیت دینی و سند تحول بنیادین

sig	ضریب همبستگی	متغیرها	
		مستقل	سند تحول بنیادین
۰/۰۰	۰/۴۴۴	ادراک مدیران از تربیت دینی	وابسته
		ادراک مدیران از تربیت دینی	مستقل

جدول ۲۰: نتایج آزمون رگرسیون رابطه ی بین ادراک مدیران از تربیت دینی و سند تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ANOVA	B ثابت رگرسیون	B سند تحول بنیادین
سند تحول بنیادین	ادراک مدیران از تربیت دینی	۰/۳۹۷	۰/۰۰	۰/۳۹۹	۰/۸۲۷

نتایج جدول ۱۹ نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۴۴ است و چون sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۰/۹۹ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد.

از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در جدول ۱۹، ۰/۴۴ درصد از تغییرات متغیر ادراک مدیران از تربیت دینی به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد. بنابراین معادله خط رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$۰/۳۹۹ \text{ (ادراک مدیران از تربیت دینی)} = ۸۲۷ + \text{سند تحول بنیادین}$$

فرضیه ی هشتم: بین انتظار مدیران از تربیت دینی و سند تحول بنیادین رابطه وجود دارد ؟
جهت بررسی فرضیه ی فوق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ۲۱ و ۲۲ آورده شده است.

جدول ۲۱: نتایج آزمون همبستگی رابطه ی بین انتظار مدیران از تربیت دینی و سند تحول بنیادین

sig	ضریب همبستگی	متغیرها	
		مستقل	سند تحول بنیادین
۰/۰۰	۰/۴۹۶	انتظار مدیران از تربیت دینی	وابسته
		انتظار مدیران از تربیت دینی	مستقل

	دینی
--	------

جدول ۲۲: نتایج آزمون رگرسیون رابطه ی بین انتظار مدیران از تربیت دینی و سند تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ANOVA	B ثابت رگرسیون	B سند تحول بنیادین
سند تحول بنیادین	انتظار مدیران از تربیت دینی	۰/۳۸۶	۰/۰۰	۰/۴۱۱	۰/۸۲۱

نتایج جدول ۲۱ نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۴۹ است و چون sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد.

از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در جدول ۲۱، ۴۹ درصد از تغییرات متغیر انتظار مدیران از تربیت دینی به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد. بنابراین معادله خط رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$۰/۴۱۱ (\text{انتظار مدیران از تربیت دینی} + ۸۲۱ = \text{سند تحول بنیادین})$$

فرضیه ی نهم: بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه تربیت دینی و سند تحول بنیادین رابطه وجود دارد.؟ جهت بررسی فرضیه ی فوق از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ذیل ۱۶ آورده شده است.

جدول ۲۳: نتایج آزمون همبستگی رابطه ی بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه تربیت دینی و سند تحول بنیادین

sig	ضریب همبستگی	متغیرها	
		مستقل	وابسته
۰/۰۰	۰/۴۸۶	سند تحول بنیادین	ادراک و انتظار مدیران
		ادراک و انتظار مدیران	سند تحول بنیادین

جدول ۲۴: نتایج آزمون رگرسیون رابطه ی بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه تربیت دینی و سند تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ANOVA	B ثابت رگرسیون	B سند تحول بنیادین
سند تحول بنیادین	ادراک و انتظار مدیران	۰/۳۹۷	۰/۰۰	۰/۴۷۷	۰/۶۹۳

نتایج جدول ۲۳ نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۴۸ است و چون sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۰/۹۹ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد. از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در جدول ۲۳، ۰/۴۸ درصد از تغییرات متغیر سند تحول بنیادین به وسیله انتظار مدیران از تربیت دینی تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد. بنابراین معادله خط رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$۰/۴۷۷ (ادراک و انتظار مدیران + ۰/۶۹۳ = سند تحول بنیادین$$

فرضیه ی دهم: بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه تربیت دینی و سند تحول بنیادین تفاوتی وجود ندارد.

جهت بررسی فرضیه ی فوق از آزمون تی مستقل استفاده می‌شود استفاده شد که نتایج آزمون در جدول ۲۵ آورده شده است.

جدول شماره ۲۵: نتایج آزمون t مستقل مربوط به مقایسه بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه تربیت دینی و سند

تحول بنیادین

متغیر مستقل	متغیر وابسته	تعداد	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	t	معنی داری
سند تحول بنیادین	ادراک مدیران	۸۰	۲/۱۲	۸۷٪	۷۴	-۳/۶۰۳	۰/۰۰۰
	انتظار مدیران	۸۰	۲/۸۰	۰/۷۲			

با توجه به نتایج مورد نظر می‌توان اشاره کرد که بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه تربیت دینی و سند تحول بنیادین تفاوتی وجود ندارد و فرضیه ی مورد نظر تایید می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به بررسی های به دست آمده حدود ۵۳ درصد از نمونه تحقیق را زنان و حدود ۴۶ درصد هم مردان تشکیل می‌دهند.

و از نظر سنی بیشترین فراوانی مربوط به مقطع سنی ۵۰-۴۱ سال با ۵۵ درصد می باشد و سایر سنین به ترتیب از بیشتر به کمتر شامل ۳۰ تا ۴۰ سال با ۳۸/۷۵ درصد، و سن ۵۰ سال به بالا ۶/۲۵ می باشد همچنین می توان اشاره کرد که، سابقه کاری ۳/۷۵ درصد (۳ نفر) از پاسخگویان کمتر از ۵ سال، ۶/۲۵ درصد (۵ نفر) ۵-۱۰ سال، ۱/۲۵ درصد (۱ نفر) ۱۱-۱۵ سال، ۱۲/۵ درصد (۱۰ نفر) ۱۶-۲۰ سال، ۵۱/۲۵ درصد (۴۱ نفر) ۲۱-۲۵ سال و ۲۵ درصد (۲۰ نفر) بیش از ۲۵ سال می باشد. نتایج تحقیقات نشان داد که وضعیت استخدامی جامعه آماری تحقیق مورد نظر به سه دسته ی قراردادی، پیمانی و رسمی تقسیم شده است که ۲/۵٪ از کل حجم نمونه آماری وضعیت استخدامی قراردادی، ۵٪ آنان پیمانی و ۹۲/۵٪ آن ها رسمی می باشند.

در تحقیق مورد نظر جهت بررسی رابطه ی بین متغیرهای مورد نظر به ارائه فرضیاتی در راستای اهداف تحقیق پرداخته شد، لذا جهت جمع بندی تحقیق مورد نظر نتایج به دست آمده حاصل از بررسی هر فرضیه بصورت جداگانه بیان و مورد تحلیل قرار خواهد گرفت.

فرضیه ی اصلی اینچنین مطرح شد که، بین تربیت دینی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد. نتایج نشان می دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۶۱ است و چون sig آن ۰/۰۰ می باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می یابد. از سویی همانطور که اشاره شد، ۰/۶۱ درصد از تغییرات متغیر تربیت دینی به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می باشد. بنابراین نتیجه می گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می باشد.

فرضیه ی اول اشاره دارد بین انگیزه دینی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد. جهت بررسی فرضیه ی مورد نظر نیز از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج نتایج حاکی از آن است که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۵۱ است و چون sig آن ۰/۰۰ می باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می یابد. بنابراین فرضیه ی مورد نظر تایید می شود.

فرضیه ی دوم بیان می کند که، بین معرفت و دانایی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد. نتایج نشان می دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۵۴ است و چون sig آن ۰/۰۰ می باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می یابد. از سویی همانطور که مشاهده می شود، ۰/۵۴ درصد از تغییرات متغیر معرفت و دانایی به وسیله وجود سند تحول بنیادین تبیین می شود.

و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد لذا با اطمینان کامل می‌توان به وجود رابطه‌ی بین متغیرهای مورد نظر اشاره و به تایید فرضیه‌ی مورد نظر تاکید نماییم.

فرضیه‌ی سوم ادعا دارد که بین احساس دینی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد.

نتایج نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۴۵ است و چون Sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد. از سویی همانطور که مشاهده می‌شود در نتایج، ۰/۴۵ درصد از تغییرات متغیر احساس دینی به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که رابطه بین این دو متغیر به صورت خطی می‌باشد و فرضیه‌ی مورد نظر تایید و می‌توان گفت که بین احساس دینی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد.

فرضیه‌ی چهارم اشاره دارد که بین توانایی دینی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد. مقدار ضریب همبستگی پیرسون در این فرضیه مقدار ۰/۴۹ است و چون Sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می‌باشد و می‌توان اشاره کرد که متغیرها از رابطه‌ی موازی برخوردار بوده و بین توانایی دینی با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد و فرضیه‌ی مورد نظر تایید می‌شود.

فرضیه‌ی پنجم اینچنین مطرح شد که، بین گرایشهای فطری با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد. با توجه به بررسی‌های انجام شده در راستای فرضیه‌ی مورد نظر مقدار ضریب همبستگی بین گرایشهای فطری با سند تحول بنیادین ۰/۴۲ است و چون Sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می‌باشد و فرضیه‌ی مورد نظر تایید می‌شود.

فرضیه‌ی ششم بیان می‌کند که، بین اراده و اختیار با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود دارد. یافته‌ها نشان می‌دهد که بین اراده و اختیار با سند تحول بنیادین همبستگی مثبتی به مقدار ۰/۴۰ وجود دارد و چون Sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۹۹٪ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد و بین اراده و اختیار با سند تحول بنیادین از دیدگاه مدیران، معاونین و مربیان پرورشی مدارس ابتدایی منطقه ۱۷ شهر تهران رابطه وجود داشته و فرضیه‌ی مطرح شده مورد تایید قرار می‌گیرد.

فرضیه ی هفتم اشاره دارد که، بین ادراک مدیران از تربیت دینی و سند تحول بنیادین رابطه وجود دارد. ضریب همبستگی دیدگاه جامعه آماری مورد نظر نسبت به ادراک مدیران از تربیت دینی و سند تحول مقدار ۰/۴۴ است و با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۰/۹۹ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد و فرضیه مذکور تایید می‌شود.

فرضیه ی هشتم بیان می‌کند که، بین انتظار مدیران از تربیت دینی و سند تحول بنیادین رابطه وجود دارد. حاصل تحقیقات انجام شده نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی پیرسون مقدار ۰/۴۹ است و چون sig آن ۰/۰۰ می‌باشد، پس با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۱ است، لذا ضریب همبستگی بین متغیر مثبت و رابطه بین دو متغیر با ۰/۹۹ اطمینان معنادار می‌باشد. از آنجایی که علامت ضریب همبستگی مثبت است، می‌توان گفت رابطه بین این دو متغیر مستقیم می‌باشد؛ یعنی با افزایش (کاهش) یکی، دیگری نیز افزایش (کاهش) می‌یابد. از سویی همانطور که ۰/۴۹ درصد از تغییرات متغیر انتظار مدیران از تربیت دینی به وسیله سند تحول بنیادین تبیین می‌شود و همچنین به دلیل اینکه ANOVA (sig) از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد. بنابراین رابطه ی خطی بین متغیرهای مورد نظر وجود داشته و فرضیه مورد نظر تایید می‌شود. دیدگاهها و نتایج حاصل از داده های گردآوری شده در جامعه آماری مورد نظر نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی بین متغیرها ۰/۴۸ است همبستگی مستقیم و موازی بین متغیرهای مورد نظر وجود دارد و می‌توان با اطمینان فرضیه ی مورد نظر را تایید کرده و اشاره کرد که بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه تربیت دینی و سند تحول بنیادین رابطه وجود دارد.

فرضیه ی نهم اشاره دارد که بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه تربیت دینی و سند تحول بنیادین رابطه وجود دارد؟ فرضیه ی دهم به این شکل مطرح شد که بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه تربیت دینی و سند تحول بنیادین تفاوتی وجود ندارد. جهت بررسی فرضیه ی فوق از آزمون تی مستقل استفاده شد که نتایج آزمون به عدم تفاوت بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه ی بین تربیت دینی و سند تحول بنیادین اشاره دارد با توجه به نتایج مورد نظر می‌توان اشاره کرد که بین ادراک و انتظار مدیران از رابطه تربیت دینی و سند تحول بنیادین تفاوتی وجود ندارد و فرضیه ی مورد نظر تایید می‌شود.

پیشنهادات

دستاوردهای این تحقیق می‌تواند به‌عنوان مطالب جدیدی بیان شود تا در آینده مورد استفاده پژوهشگران دیگر قرار گیرد. با در نظر گرفتن یافته‌های تحقیق می‌توان پیشنهادات پژوهشی را بدین صورت ارائه داد.

۱. اهداف دینی سند تحول بنیادین که آشنایی با آموزه های قرآن کریم و نقش اسوه ای و هدایتی پیامبر اکرم (ص) و ائمه معصومین و به ویژه برقراری عاطفی و پیوند دانش آموزان با امام زمان (عج) جزئی اولویت های اول آموزش و پرورش در مدارس قرار گرفت و راهکارهای خاص برای اجرای آن در مدارس گرفته شود.

۲. با برگزاری دوره های ضمن خدمت فرآیند تعلیم و تربیت در تمام ساحت‌ها شامل تعلیم و تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی، تعلیم و تربیت اجتماعی و سیاسی، تعلیم و تربیت زیستی و بدنی، تعلیم و تربیت زیباشناختی و هنری، تعلیم و تربیت اقتصادی و حرفه‌ای، تعلیم و تربیت علمی و فناورانه منطبق بر نظام معیار اسلامی (مبانی و ارزش‌های برگرفته از قرآن کریم، سنت حضرات معصومین (علیهم السلام) و عقل) که تعلیم و تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی در آن محوریت دارد. و در سند تحول در مورد آن بحث شده به معلمان آموزش داده شود.

۳. نقش معلم (مربی) به عنوان هدایت‌کننده و اسوه‌ای امین و بصیر در فرآیند تعلیم و تربیت و مؤثرترین عنصر در تحقق مأموریت‌های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی می باشد لذا پیشنهاد می شود که در سند تحول به این امر توجه ویژه ای شود. زیرا پررنگ شدن این نقش هم در معلم و به تبع آن در دانش آموز ایجاد انگیزه می کند و رسیدن به اهداف تربیتی را آسانتر می کند.
۴. مسائل کرامت ذاتی و اکتسابی انسان و کسب فضایل اخلاقی از جمله: ایمان، تقوا، تولی و تبری، عمل صالح، خودباوری، روحیه مجاهدت، ظلم‌ستیزی، علم، حکمت، عفت، شجاعت، عدالت، صداقت، ایثار و فداکاری در سند تحول به صورت کلی مورد بررسی قرار گرفته شده اند لذا پیشنهاد می شود که به این امور که از گرایشهای فطری افراد نشات گرفته می شود توجه بیشتری شود و راهکارهای ارائه شده در سند در این مورد تکمیل گردد.
۵. با توجه به اینکه برای مدیران کلاس های ضمن خدمتی با محتوی سند تحول بنیادین گذاشته شده و نتایج خوبی را جهت آشنایان آنان با سند داشته لذا جهت اجرایی شدن کامل و هرچه بهتر سند در مدارس برای معاونین و معلمان مدارس نیز این کلاسها چه به صورت حضوری و چه کجازی در نظر گرفته شود.
۶. پیشنهاد می شود با برگزاری همایش ها و سمینار های مختلف جایگاه و نقش تعلیم و تربیتی دینی مورد توجه و به نقش سیاستگذاری های آموزشی در این راستا اشاره شود.

منابع:

-ابن ابی الحدید، (۱۳۸۷)، شرح نهج البلاغه، تحقیق محمد ابوالفضل ابراهیم، مصر: دار الحیاه الکتب العربی.
 - بحری زاده، اسماعیل، (۱۳۹۲)، سرمشق تربیت (کتاب برنامه عمل معاونت پرورشی و فرهنگی مبتنی بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، چاپ دوم، ناشر موسسه فرهنگی منادی تربیت.
 - ترنیک، مرتضی، (۱۳۸۸) نقش برنامه های درسی و فعالیت های فوق برنامه در تبیین تربیت دین از دیدگاه معلمان و مربیان پرورشی شهر قوچان، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی.
 - حاجی بابائیان امیری، محسن، (۱۳۹۳)، روش های تربیت اخلاقی کاربردی در اسلام (با تاکید بر دوره نوجوانی و جوانی) تهران: سروش و انتشارات صدا و سیما چاپ چهارم.
 - دبیر خانه شورای عالی آموزش و پرورش، (۱۳۹۰)، سند تحول راهبردی نظام تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران در افق چشم انداز (سند مشهد مقدس).
 - علاقه بند، علی، (۱۳۸۴)، جامعه شناسی آموزش و پرورش، تهران: نشر روان.
 عیسی پور، علی اصغر، (۱۳۹۳). بررسی و نقد تربیت دینی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش. کنگره بین المللی فرهنگ و اندیشه دینی، مرکز راهبردی مهندسی فرهنگی شورای فرهنگ عمومی استان بوشهر.
 کلینی، ابی جعفر محمد بن یعقوب بن اسحاق، اصول کافی، ترجمه سید جواد مصطفوی، انتشارات دفتر نشر فرهنگ اهل بیت علیهم السلام.

- Jeffrey B. integrating self –regulation theories work motivation into a dynamic process theory: Psychology Vancouver, 2008.
- Kerr G., Dacyshyn A.. Retirement experiences of gymnasts. J Applied Sport Psychology, 2008; 12 (5): 115-133.
- Brown R., Capozza D.. Introduction: Social identity theory in revisiting and perspective. In Dora Capozza, Rupert Brown (eds). Social identity processes: Trends in theory and research. London: Sage, 2002.
- Chomsky N. Media control: The spectacular achievements of propaganda. language arts & disciplines, 2002.
- Mosko J.. Commitment and attachment dimensions. In: parial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy. Purdue University, 2009.
- Danish SJ., Petitpas AJ., Hale BD. Life development interventions for athletes: Life skills through sport. The Counseling Psychologist, 1993; 21: 352-385.
- Charng H., Piliavin JA., Callero LP.. Role identity and reasoned action in the prediction repeated behavior, Social Psychology Quarterly. 1998; 51 (4): 502-521.
- Derick JW.. An examination of athletic identity, sport commitment, time in sport, social support, life satisfaction, and holistic wellness in college student-athletes. Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences, 2008; 68 (7-A): 28-34.
- Deschamps J., Devos T.. Regarding the relationship between social identity and personal identity. In Stephen Worchel: Social identity: International Perspective. London: Sage, 1998; 1 (5): 1-12.

- Krylowicz BJ.. Student-athlete or athlete-student? An investigation of athletic and vocational identity of Division I male and female collegiate basketball players. Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences & Engineering, 2000; 60 (11-B):23-19.
- Diane L. The relationship between athletic identity and physical activity levels after retirement from collegiate sport: Sage, 2011.
- Fox KR., Corbin C. Physical Self-Perception Profile: Development and preliminary validation. Journal of Sport & Exercise Psychology, 1989; 11 (7): 408-430.
- Gergen KJ. Technology and the self: From the essential to the sublime. Chapter draft for Grodin & Lindlof (eds) , <http://www.swarthmore.edu>, 1996.
- Gergen KJ.. The ordinary, the original and the believable in psychology's construction of the person, Reconstruction the Psychological Subject, London: Sage. <http://www.swarthmore.edu>, 1998.
- Good AJ., Brewer BW., Petitpas AJ., Van Raalte JL., Mahar MT.. Identity foreclosure, athletic identity, and college sport participation. The Academic Athletic J, 1993; 8 (2): 1-12.
- Green SL.. Relationships among athletic identity, coping skills, social support, and the psychological impact of injury in recreational participants. J Applied Sport Psychology, 2001; 13 (1): 40-59.
- Grove JR., Fish MB., Eklund RC.. Changes in athletic identity following state team selection trials: Self-protection versus self-enhancement. J Applied Sport Psychology, 2008; 16 (1): 75-81.
- Gustafsson H., Kenttä G., Hassmén P., Lundqvist C., Durand-Bush N.. The process of burnout: A multiple case study of three elite endurance athletes, International J Sport Psychology, 2007; 38 (4):31-34.
- Hale BD., James B, Stambulova N. Determining the dimensionality of athletic identity: A Herculean cross-cultural undertaking. International J Sport Psychology, 1999; 3 (30): 83-100.
- Hall S. Introduction: Who needs' identity? Questions of cultural identity, London: Sage Publications, 2009.
- Hardin M.. The interaction of sport, gender and disability in the lives of wheelchair basketball players. Women in Sport & Physical Activity Journal Spring, 2007; 16 (1): 39-46.
- Hawkins C.. Considering how athletic identity assists adjustment to spinal cord injury: a qualitative study. Master Thesis of Department of Physiotherapy, University of Birmingham, Edgbaston, Birmingham, UK, 2013.
- Hoiness AR, Weathington BL, Cotrell AL.. Perceptions of female athletes based on observer characteristics, Athletic Insight, 2008; 10 (1): 2-9.
- Horton R.S., Mack DE.. Athletic identity in marathon runners: functional focus or dysfunctional commitment? Journal of Sport Behavior, 2002; 23 (2): 101-119.
- Howard JA.. Social psychology of identities, Annual Review of Sociology, 2002; 26 (9): 367-393.
- Hurst R., Hale B., Smith D., Collins D.. Exercise dependence, social physique anxiety, and social support in experienced and non-experienced body builders and weightlifters. Br Journal Sports Medicine, 2000; 34 (8):431-5.

- Lally PS., Kerr GA.. The career planning, athletic identity and student role identity of intercollegiate student athletes, *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 2005; 76 (3): 275-283.
- Lambert NM, Dollahite DC.. The Threefold Cord: Marital Commitment in Religious Couples. *J Family*, 2008; 29 (1): 592-614.
- Lavalley D., Robinson H.K.. In pursuit of an identity: A qualitative exploration of retirement from women's artistic gymnastics. *Psychology of Sport and Exercise*, 2007; 8 (3):119-141.
- Masten R., Tušak M., Faganel M.. Impact of identity on anxiety in athletes, *Kinesiology*, 2016; 38 (2): 126-134.
- Miller PS., Kerr G..The athletic, academic and social experiences of intercollegiate student athletes. *Journal of Sport Behavior*, 2002; 25 (4):346-367.
- Wickman K.. I do not compete in disability”: How wheelchair athletes challenge the discourse of able-ism through action and resistance. *European Journal for Sport and Society*, 2007; 4 (2): 151-167
- Mills AL., Christensen SA.. Athletic identity and its relationship to sport participation levels. *J Science and Medicine in Sport*, 2017; 9 (6): 472-478.
- Nasco SA., Webb WM.. Toward an expanded measure of athletic identity: The inclusion of public and private dimensions, *JSEP*, 2006; 28 (4): 1-19.
- Nippert AH., Smith AM., Psychologic stress related to injury and impact on sport performance, *Physical Medicine and Rehabilitation Clinics of North America*, 2008; 19 (2): 399-418.
- Ross K., Nightingale V.. *Media and Audiences*, London: McGraw Hill, 2008.
- Salazar JM.. *Social identity and national identity, international perspective*, London: Sage, 1998; 11 (4): 114-123.
- Stryker S., Burke PJ.. The past, present, and future of an identity theory. *Social Psychology Quarterly*, 2002; 63 (4): 284-297.